

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/86/2000

PREFERENCJE PARTYJNE W CZERWCU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, CZERWIEC 2000

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Dominującym wydarzeniem na przełomie maja i czerwca było wycofanie ministrów UW z rządu Jerzego Buzka, a w rezultacie rozpad rządzącej od 31 miesięcy koalicji AWS-UW. Sondaż¹ realizowaliśmy w trakcie ostatniej fazy kryzysu koalicyjnego, bezpośrednio przed ostatecznym zerwaniem rozmów byłych współkoalicjantów i pojawieniem się realnej konieczności stworzenia rządu mniejszościowego.

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się na początku czerwca, udział w nich wzięłoby - według własnych deklaracji - 62% ankietowanych, a więc dokładnie tyle, ile przed miesiącem. Zawrowania na scenie politycznej nie przyniosły zatem wzrostu zainteresowania udziałem w demokratycznych procedurach. Od wielu miesięcy deklaracje uczestnictwa w wyborach są stabilne i ulegają jedynie niewielkim wahaniom.

W czerwcu, podobnie jak w poprzednich miesiącach, największym poparciem potencjalnych wyborców cieszy się SLD - ponad jedna trzecia badanych deklarujących udział w głosowaniu (37%) chciałaby poprzeć tę partię w wyborach. Obecny rezultat SLD jest o 4 punkty procentowe gorszy niż rekordowy wynik sprzed niespełna miesiąca. Na AWS głosowałoby w czerwcu 15% potencjalnych uczestników wyborów - o 1 punkt procentowy więcej niż w maju (różnica wskazań w granicach błędu statystycznego), kiedy to notowania tej formacji były najniższe z rejestrowanych dotąd w naszych sondażach. Można powiedzieć, że zapowiedź poważnych zmian na scenie politycznej spowodowała powstrzymanie wzrostu krytycyzmu wobec głównego ugrupowania koalicji rządowej, a zarazem wycofanie tej części poparcia dla najważniejszej partii opozycyjnej, które było reakcją na stagnację polityczną w obozie rządowym.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (121) przeprowadzono w dniach 1-6 czerwca 2000 roku na 1098-osobowej reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

**POPARCIE DLA PARTII I UGRUPOWAŃ POLITYCZNYCH WŚRÓD OSÓB DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ
W POTENCJALNYCH WYBORACH PARLAMENTARNYCH**

Partie i ugrupowania polityczne	1999								2000					
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	w procentach													
SLD	30	31	33	34	33	35	31	38	35	36	37	38	41	37
AWS	22	24	20	16	17	17	20	20	16	16	16	15	14	15
UW	10	9	7	9	10	10	10	8	11	10	7	7	9	8
PSL	8	9	8	11	8	7	9	7	9	10	8	7	7	6
UP	4	6	4	5	6	5	4	4	3	5	5	6	5	4
KPEiR	2	2	2	2	2	3	3	3	2	2	3	3	2	2
ROP	3	3	3	2	2	3	3	2	2	1	2	3	1	2
ZZR „Samoobrona”	2	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	2
ChD III RP	2	2	2	2	1	2	2	2	0	2	1	1	2	1
KPEiR RP	2	1	1	2	1	1	2	1	1	0	1	1	1	1
PLD	1	1	0	1	1	1	1	1	1	2	0	1	1	1
UPR	2	1	2	1	2	1	2	1	1	1	3	1	1	0
Inna partia	1	1	3	2	2	1	1	2	2	1	2	2	1	1
Trudno powiedzieć	12	9	14	13	13	12	12	11	16	13	14	15	14	21
N	629	658	629	632	685	659	637	654	675	672	826	709	651	676

W zasadzie nie zmieniły się notowania drugiego z partnerów byłej koalicji - UW. W czerwcu na partię Leszka Balcerowicza chciałoby głosować 8% potencjalnych uczestników wyborów - o 1 punkt mniej niż przed miesiącem. W takim samym stopniu zmalało również poparcie dla PSL, obecnie do jego zwolenników zalicza się 6% potencjalnych wyborców. Ugrupowaniem bliskim wejścia do parlamentu jest Unia Pracy, którą w ewentualnych wyborach poparłoby 4% zamierzających głosować - o 1 punkt mniej niż w maju. Spadki te mieszczą się w granicach błędu statystycznego. Nadal znikome poparcie mają: KPEiR, ROP, ZZR „Samoobrona” (po 2% głosów) oraz ChD III RP, PLD i KPEiR RP (po 1%).

Największą zmianą odnotowaną w preferencjach politycznych Polaków w tym miesiącu jest bardzo wyraźny wzrost odsetka osób nieumiejących określić swoich partyjnych sympatii. W czerwcu ponad jedna piąta (21%) potencjalnych uczestników wyborów

(o 7 punktów więcej niż w połowie maja) deklaruje, że jeszcze nie wie, na którą partię oddałaby swój głos, gdyby wybory parlamentarne odbywały się w najbliższym czasie.

★

★

★

Gdyby chcieć najkrócej określić charakter zmian w stopniu poparcia dla poszczególnych ugrupowań politycznych, można powiedzieć, że w środku politycznego spektaklu publiczność wstrzymała oddech w oczekiwaniu na dalszy rozwój wydarzeń. Powstrzymywanie się od ocen i swego rodzaju „zamrożenie” sympatii politycznych może oznaczać potrzebę uzyskania dystansu do tego, co się dzieje, po to, by móc ustalić jakiś sens (w tym polityczny) nowej sytuacji na scenie politycznej i zrozumieć ją.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?
 1 - Na pewno wziął(ę)by w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału

	(%)			
	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	62	18	21	1098
Płeć				
Mężczyźni	66	18	16	521
Kobiety	58	17	25	577
Wiek				
18-24 lat	56	22	23	157
25-34	53	26	21	194
35-44	62	16	22	207
45-54	65	16	19	235
55-64	74	12	15	122
65 lat i więcej	65	13	22	183
Miejsce zamieszkania				
Wieś	61	20	19	403
Miasto do 20 tys.	58	22	20	142
20-100 tys.	62	17	21	228
101-500 tys.	69	12	19	201
501 tys. i więcej mieszk.	60	14	27	125
Wykształcenie				
Podstawowe	56	18	26	305
Zasadnicze zawodowe	62	19	19	288
Średnie	65	17	18	405
Wyższe	69	13	19	100
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	68	12	20	65
Prac. umysł. niż. szczebla	63	17	19	114
Pracownicy fiz.- umysł.	62	19	20	99
Robotnicy wykwalifikowani	57	27	16	106
Robotnicy niewykwalifik.	60	16	24	41
Rolnicy	70	19	11	59
Pracujący na własny rach.	73	11	17	51
Bierni zawodowo				
Renciści	60	13	28	126
Emeryci	70	11	19	208
Uczniowie i studenci	57	22	21	74
Bezrobotni	50	26	24	96
Gospodynie domowe i inni	46	23	30	59
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	68	17	15	212
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	51	22	27	105
sekt. pryw. poza rolnict.	61	18	21	173
prywatnym gosp. rolnym	72	19	9	75
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	53	21	26	154
276-399	56	26	17	133
400-549	61	17	23	234
550-799	69	15	16	180
Powyżej 799 zł	76	11	13	165
Ocena własnych war. mater.				
Złe	56	21	23	393
Średnie	65	16	19	467
Dobre	67	14	20	236
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	73	8	19	79
Raz w tygodniu	62	19	18	574
1-2 razy w miesiącu	56	19	25	162
Kilka razy w roku	60	17	23	186
W ogóle nie uczestniczy	64	13	23	95
Poglądy polityczne				
Lewica	76	13	10	349
Centrum	58	19	23	267
Prawica	67	16	18	232
Trudno powiedzieć	41	24	35	248

Tabela 2. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	AWS	ChD III RP	KPEiR	KPEiR RP	PSL	PLD	ROP	SLD
Ogółem	15	1	2	1	6	1	2	37
Płeć								
Mężczyźni	13	0	1	2	7	0	2	39
Kobiety	17	1	3	1	4	1	1	35
Wiek								
18-24 lat	16	0	0	0	3	3	0	18
25-34	10	1	0	0	7	0	3	33
35-44	12	0	1	1	7	1	4	39
45-54	14	1	0	1	6	1	1	50
55-64	27	1	4	4	7	0	0	31
65 lat i więcej	17	0	7	3	5	0	0	38
Miejsce zamieszkania								
Wieś	11	1	2	2	12	2	2	29
Miasto do 20 tys.	11	0	5	3	4	0	1	45
20-100 tys.	23	1	0	0	1	0	1	37
101-500 tys.	18	0	2	1	3	0	0	43
501 tys.i więcej mieszk.	13	2	1	2	3	0	2	41
Wykształcenie								
Podstawowe	15	1	4	4	8	0	1	31
Zasadnicze zawodowe	18	1	2	1	7	1	1	30
Średnie	13	0	1	0	4	1	3	43
Wyższe	18	0	0	0	2	0	0	44
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	7	0	0	0	5	0	0	51
Prac.umysł.niż.szczebła	10	1	1	0	0	1	4	51
Pracownicy fiz.- umysł.	11	2	0	0	8	0	2	49
Robotnicy wykwalifikowani	11	0	0	0	0	0	7	40
Robotnicy niewykwalifik.	21	0	3	2	6	0	0	21
Rolnicy	4	0	0	1	30	0	0	14
Pracujący na własny rach.	18	0	0	0	3	0	0	32
Bierni zawodowo								
Renciści	17	3	3	3	8	0	1	34
Emeryci	23	0	6	3	4	0	0	40
Uczniowie i studenci	24	0	0	0	2	5	0	20
Bezrobotni	7	0	0	0	7	0	1	24
Gospodynie domowe i inni	23	0	2	0	4	7	0	29
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	8	1	1	1	3	1	2	53
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	19	0	0	0	6	0	8	44
sekt. pryw. poza rolnict.	12	0	0	0	2	0	1	36
prywatnym gosp. rolnym	12	0	0	1	23	0	0	17
Dochody na jedną osobę								
Do 275 zł	10	1	2	1	10	0	1	32
276-399	12	0	3	1	11	2	3	37
400-549	14	1	3	2	6	1	3	39
550-799	16	0	2	1	1	0	2	48
Powyżej 799 zł	18	1	0	2	2	0	0	47
Ocena własnych war. mater.								
Złe	15	1	2	2	9	0	3	35
Średnie	12	1	2	1	5	1	1	40
Dobre	22	0	1	1	3	1	0	33
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	31	1	2	3	2	0	3	20
Raz w tygodniu	19	1	3	2	8	0	2	31
1-2 razy w miesiącu	13	0	1	0	2	0	1	47
Kilka razy w roku	5	0	1	0	6	4	0	43
W ogóle nie uczestniczy	3	0	2	0	2	0	1	58
Poglądy polityczne								
Lewica	0	0	1	0	5	0	2	74
Centrum	9	1	3	2	9	3	1	21
Prawica	49	1	1	1	4	0	1	4
Trudno powiedzieć	13	1	4	3	6	0	1	12

Tabela 2 cd. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	UPR	UP	UW	ZZR "Samo- obrona"	Inna partia	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	0	4	8	2	1	21	676
Płeć							
Mężczyźni	1	3	9	3	1	19	343
Kobiety	0	6	7	0	0	22	333
Wiek							
18-24 lat	2	8	16	5	0	30	87
25-34	0	5	12	2	1	29	102
35-44	1	5	7	0	1	20	125
45-54	0	4	8	2	1	13	152
55-64	0	4	6	0	1	16	90
65 lat i więcej	0	2	2	2	1	22	119
Miejsce zamieszkania							
Wieś	1	7	4	4	0	25	244
Miasto do 20 tys.	0	4	8	0	1	19	82
20-100 tys.	1	3	8	0	1	23	139
101-500 tys.	0	3	9	1	1	18	138
501 tys. i więcej mieszk.	0	3	22	2	0	10	73
Wykształcenie							
Podstawowe	0	4	2	5	0	24	169
Zasadnicze zawodowe	1	9	1	2	1	24	176
Średnie	1	2	11	0	1	21	263
Wyższe	0	1	30	0	1	4	67
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	0	0	23	0	2	13	43
Prac. umysł. niż. szczebla	0	5	17	0	1	9	72
Pracownicy fiz.- umysł.	0	0	1	0	0	27	61
Robotnicy wykwalifikowani	0	5	11	0	4	21	59
Robotnicy niewykwalifik.	0	3	8	7	0	31	25
Rolnicy	0	10	0	11	0	29	41
Pracujący na własny rach.	0	0	12	4	3	29	37
Bierni zawodowo							
Renciści	0	7	0	5	1	17	75
Emeryci	0	3	4	1	0	16	145
Uczniowie i studenci	4	9	20	0	0	15	42
Bezrobotni	2	10	7	0	0	42	47
Gospodynie domowe i inni	0	4	7	0	0	24	27
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	0	3	12	1	0	13	145
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	0	3	15	0	3	3	52
sekt. pryw. poza rolnict.	0	1	10	1	2	35	104
prywatnym gosp. rolnym	0	10	3	9	0	25	54
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	0	10	1	2	2	30	81
276-399	0	1	1	0	0	24	75
400-549	2	6	7	2	0	16	141
550-799	0	3	6	0	1	19	125
Powyżej 799 zł	0	2	21	0	1	6	126
Ocena własnych war. mater.							
Źle	0	4	2	2	0	24	220
Średnie	1	6	8	2	1	20	300
Dobre	0	2	17	0	1	18	156
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	3	2	2	4	0	29	58
Raz w tygodniu	0	4	6	2	0	22	356
1-2 razy w miesiącu	0	5	8	0	3	20	91
Kilka razy w roku	1	7	15	2	1	16	111
W ogóle nie uczestniczy	0	5	11	3	0	16	60
Poglądy polityczne							
Lewica	0	5	4	1	0	8	265
Centrum	0	4	10	5	1	31	155
Prawica	1	3	14	2	2	16	155
Trudno powiedzieć	0	7	6	0	0	47	101